

„ЭДАЗИ“ ежен. орган эстонск. секции
П. К. Р. К. П. и Сов. Западн.
::: Бюро П. К. Р. К. П. :::
В. Р. В. кеск. ja Põhja-Eägne büroo Eesti sekts. hääleandja
Ленинград, Фонтанка 27. Astatud tella 10—7.
Telefonid: Toimetuse — 533-86, trükituba — 171-41.

Edasi

Kuulutuste ja tellimiste hinnad

Kuulutamine	Tellimine
esimesel lül. 3 r. ful.	hinnades 1 fuu 1 r. l.
viimasel „ 1 „ „	aasta — 11 rbl.
keskmisel „ 6 „ „	aasta 1 fuu — 50 kop.
E-har. asut. 20 f. „	aasta — 5 rbl. 50 kop.

E. Kirjast. ühise lülitetele ja kollekt. tellides 15% odavam.

Nr. 18 (2218)

Neljapäeval, 22. jaanuaril 1925

8. aastaläit

Kahetümne aasta eest algas Wenemaa töörahwas otfustawalt rewolutsiooniwõitlust isewalitsuse wastu!

1917 a. oktoobris lõpetas ta selle võitluse Lenini geniaalse juhatusel all!

Ainult leninismi lipu all võidame wana turnamise ja orjastamise maailma!

9. jaanuar.

Täna pühitseb Wenemaa tööliste klass rewolutsiooni algust Wenemaal, mälestab päewa, kuuas ta usi kaotas tsaarise, kes jumala abil töörahwast aitamise pidi, mälestab päewa, kui tal uus usi tekkis, — wabastada suudab ta ennat ainult oma jõu abil.

1905 aasta jaanuaris kotas alles Wenemaa proletariaat võitluste. Ta ei mõistnud veel misjagune piff ja kauge tee tal enne wõidule jõudmist kida tuleb. Ta uskus veel tsaari koikwõimsasse jõusse.

Kahetümne aastat on möödunud neist murrangu päewadest Wenemaa proletariaadi võitluses ja selle kahetümne aasta jooksul ja selle kahetümne aasta wäljel on Wenemaa tööliste klass Lenini geniaalse juhatusel all kogu maailma töörahwa eelwäeks saanud.

Suwa 1905 aastal andis fm. Lenin Wenemaa töörahwale hüüdsõna, mille all ta wõitis Oktoobrirewolutsiooni.

See hüüdsõna oli — **tööliste ja talupoegade liit mõisnikkude ja kapitalistide wastu**. Kuigi see hüüdsõna lihtne oli, kuigi praegu ühtki töölise ega talupoega ei leidu, kes seda hüüdsõna ei mõistaks, selle tähtsusest aru ei saaks, oli tol ajal see hüüdsõna siiski paljudele töölistele mõistmata, mida veel rohkem segasid igasugused „sotsialistid“, igasugused „wabameelsused“ oma hüüdsõnadega. Kõikide nende hüüdsõnade aluseks oli soow wõimude jagada tsaariga ning selle teostamiseks kistuti töörahwast, kui jõudu oma poole.

Kuigi päale 9. jaanuari mahalaftumiste Peterburis Wenemaa proletariaat ülemaalisele üles astus — streigid, koku-põrked igal pool, ei suutnud ta seda wõitlust siiski lõpule wiia. Ta liitlane — talupoeg, ei wõtnud ühel ajal sellest wõitlusest osa, waid alustas mõisnikkudega alles siis wõitlust, kui proletariaadi wõim juba mahasurutud oli finelites talupoegade poolt, kes ei mõistnud, mille eest tööliste klass wõitleb. Ja kui 1907 aastal talupojad „punased kuded“ lendu lastsid, kui mõisahooned igal pool tuleleekides olid, kui tööliste abi talupoegadele tarwiline oli, ei suutnud wõitlust tühjaks lastud tööliste klass talupojale appi minna.

Kuid 1905 aasta õpetumid ei möödunud asjata. Enamlaste partei suutis Lenini hüüdsõna kõige laiemate tööliste ja talupoegade hullade mõistusesse punnida. Ja selle hüüdsõna wiis Wenemaa tööliste ja talupoegade liit oktoobris ellu, selle hüüdsõna all wõitis ta oktoobris kapitalistid ja mõisnikud.

„Wetine pühapäew“.

Kistikaigust osawõtjate mahalaftmine Peterburis 9. jaanuaril 1905 aastal.

(Kunstnik Bshelini pilt).

Lenin ja rewolutsiooni kandwad jõud 1905 a.

„Mida enam Ida poole Euroopas, seda wiletsam, aram ja alatum on kodanlus, seda enam kultuuriliselt ja poliitiliselt ülesandide langeb tööliste klassi kanda.“ — Nii räägib Wene sotsiaaldemokraatliku tööliste partei esimene kongressi manifest 1898 a. Reid jõnu on kinnitanud kogu järgneva aja lookäik ja sellest waatekohast on Lenin alati püüdnud tööliste klassi rewolutsioonilist liikumist juhtida. Wene kodanlus otks alati warju proletariaadi rewolutsioonilise liikumise eest tsaarivalitsuse mädanema tiima alt. Mis sellest, kui tsaarivalitsus ka kodanlusele enesele wähest näkku sülgas, kui ta tihtipäale kodanluse nõuded täitmata jättis ja Wene rahwast hoidis alalises wiletsuses ning rumaluses näputäie mõisnikkude katuses. Selle kõigega wõis Wene wabrikant leppida, kui ainult tsaarivalitsuse jandarmid suutelised on maha suruma tööliste klassi rewolutsioonilist liikumist; kui selle poliitise warju all wõis rahuliseks ja julgelt kurnata töörahwa kiste.

See kodanluse alatus tuleb nähtawale iseäranis terawalt 1905 a. rewolutsioonis ja selle päale juhtis wäsimata töörahwa tähelepanu Lenin.

XX aastajaja algul kaswab Wenemaal kiirelt tööliste ja talupoegade rewolutsiooniline liikumine. Et rewolutsioonilisele liikumisele tõkkeid teha, juhtida rahwa tähelepanu sijemistelt asjadelt wälismistele sünd-

mustele, et kodanlusele muretseda uusi turge ja tsaari perekonnale uusi sissetulekuid Kõre rikkaste rööwimistest, algab tsaarivalitsus sõda Jaapaniga. Wene kodanlus awal-dab tsaarivalitsuse tegevusele oma poolehoidu ja wehib ühes Kuropatkiniga jaapanlasti müstiga maha. Alles siis, kui tsaarivalitsuse sõjawäed jaamad ühe hoobi teije järele, kui selgub isewalitsuse saamatus ja sijemine mädanemine täiel määral, kui nähtawale tuleb, et isewalitsus suuteline ei ole wabrikandi huwisid enam mingisugusel määral kaitsma, siis näeme, et Wene kodanlus wõtab wähe julgust ja hakkab wäiksel wiisil nurijema. Wene kodanlus püüab tsaarivalitsuse sõjalist kaotust jelleks kasutada, et omale wälja nuruda mõned wäikesed järeleanded. Terwe see kodanluse rewolutsioon seisab jelles, et pandi toime jõdminguid ja jõdminguid, kus siis päale harilikku tegevuse ette kanti mõni kõne, mis lõhnas wähe wabameelsusest. Sääli seati koku mõni „truualamlik adrejs“ tsaarile, millises alandlikult selle päale walitsuse tähelepanu juhtiti, kui hää see oleks, kui tsaar koku kutsuks nende esituse walitsuse juure ja lubaks neid nõuandwa hõalegagi walitsusest osa wõtta. Et kodanlus wõiks sarnase nõuandwa „rahwaesituse“ kaudu walitsuse tähelepanu juhtida asjadele, mida see ise näha ei oska, mis aga Wene kodanlusele nii hädasti tarwilised. Sellega on õeldud kõik, mida kodanlus

ette wõitis ja ettemõtte kawatjes. Samal ajal aga selgus ikka enam, et Wenemaa seisab rewolutsiooni ees ja tööliste parteil tuli seisukoht wõtta oma tulewajeks tegevuseks. Tuli seisukoht wõtta ka selle kodanliku wabameelsuse wastu. Selle seisukoha wõtmise juures tulewad nüüd nähtawale järgawad põhimõttelised lahkiminekud enamlaste ja wäheemlaste wahel. Wäheemlased näewad Wenemaal olema ainult kahte jõudu: tsaarivalitsus ja wabameelne kodanlus. Selolew rewolutsioon on kodanlik rewolutsioon, kus wõimude wõtab mõisnikkudest wabrikant ja paneb maksma wabama, demokraatlikuma korra. Tööliste aja jelles rewolutsioonis on ainult taga lükata, et see ikka rohkem ja rohkem kaugeemale lähaks oma liikumises ning enam demokraatlikuma korra maksma paneks. Selleks tuleb töölistel liituda wabameelse kodanlusega. Tuleb korraldada meeleawaldusi majade ees, kus peetakse neid wabameelsed jõdminguid ja sellega mõju awaldada wabameelsete päale, et nad oma adrejsidesse ikka kärebamaid nõudeid mahutaks. Et aga kodanlased tööliste meeleawaldust nähes oma seadimist haigeks ei ehmatuks, tuleb neile ennem sellest teatada. Muidugi mõista, et töölistel oma klassilistes nõuetes ei tohi minna liiga kaugele, sest siis wõib juhtuda, et kodanlus hoopis ära ehmatub ja oma adrejside sepijemistegi jätab.

Sarnane oli wäheemlaste plaan. Selle järele oleks tööliste klass muutunud täiesti kodanluse käsuallseks, sotsiaaldemokraatlik partei aga kodanliku wabameelsuse jafaks.

Sarnaste plaanide vastu astus otustawalt wälja Lenin. Ka Lenin ütles, et meie seisame kodanlik-demokraatliku revolutsiooni ees, Wene tööstelklass ei ole veel nii tugev, et oma kätte võimu võtta, kuid see ei tähenda kaugeltki veel tööstelklassi kodanlike käpjaluseks muutumise tarvidust. Soopis selle vastu. Wene kodanlus on nii vilets, nõrk ja alatu, et ta kunagi ka kodanliku revolutsiooni ei suuda lõpule viia. Ka kodanlik-demokraatliku revolutsiooni võib läbi viia Wenemaal ainult tööstelklass, aga mitte Wene kodanlus. Kodanlus läheb mil esimesel hääli juhtumisel tsari walitjuse poole üle, kui see ka wäiksemadki järelandeid temale teeb. Lenin kirjutas kodanlike demokraatide kohta: „Wene kodanlike demokraatia on kitsas ja järjekindlusega, nagu on kitsas ja järjekindlusega igasugune kodanlik demokraatia... Iga wabameelsus on wäär, et sots.-dem. teda toetaw ainult niipalju, kuipalju ta tõeliselt isewalitsuse vastu astub. Proletariaat ei pea kunagi unustama, et kodanlike demokraatia ei ole kunagi ustatw ega kindel demokraatia... Proletariaat ei saa toetama kodanliku demokraatiat mitte temaga tehtud lepingute põhjal, mitte uskudes tema demokraatlikkusesse, waid saab toetama ainult niikaua, kuikaua ta tõesti isewalitsuse vastu wõitleb.“

Lenini õpetuse järele ei tule tööstelklassil milgil tingimisel liituda kodanlike wabameelsusega. Proletariaadil tuleb minna wõitlusesse isewalitsusega kui iseseiswale klassi, oma iseseiswate nõuetega, kui klassi, kes tõesti võib viia läbi demokraatliku revolutsiooni ja puhastada maad feodaalsest jäänustest. Muidugi wõitleb ta ühes kodanliku demokraatidega niikaua, kuni see isewalitsuse vastu üldse suuteline wõitlema on. Kuid revolutsioonilise sotsiaaldemokraatia ülesanne on siin tööstelklassile alaliselt selgeks teha, et kodanlus esimesel hääli juhtumisel jaa revolutsiooni äraandjaks. Niipea kui isewalitsus teeb kodanlikele wäiksemadki järelandeid, muutub see revolutsiooni vastu äärmiselt waenuliseks, minnes tsari walitjusega kokkuleppele.

Täheleand, kodanlike revolutsiooni läbi viijad ei jaa. Ainuke tõine revolutsiooni kandew jõud on tööstelklass. Kuid kodanlike asemel on proletariaadil teine liit-

lane, kes palju ustatwamalt wõitleb proletariaadiga käskides. See liitlane on mõisnikkude poolt poolpäärisorja seisundis hoiatud talupoeg. Talupoeg tahab häwitada neid feodaalseid jäänuseid, mis teda käskivad ja jalgust kammitsas hoiawad. Talupojale on tarwis maad ja wabadust ja mõisnikkude maade talupoegadele andmise peab proletariaat wõtma omaks hüüdnaks. „Minult wõtan talupoja kist on see osa ühiskonnast, kes huiwitatud on mõisnikkude tsariwalitjuse korra kufutamist enam kui ükski wabameelne kodanlane. Minult töölised, liidus talupojaga, on suutlised läbi wiima sotsiaalse revolutsiooni.“

Nii näeme, et Lenini õpetuse järele 1905 a. revolutsiooni kandew jõud olid ainult töölised ja talupojad. Revolutsioon otustatakse ära sõjariistuse wõitluses tsariwalitjuse fardarmitega. Selleks tuleb sots.-dem. ajada töölise ja talupoegade sõjariistuse panekule. Sinna ja kula töötawal kihil tuleb murda tsariwalitjuse sõjariistalise jõuga. Neil tuleb luua oma revolutsiooniline walitjus, kes häwitab mõisnikkude korra ja paneb matema demokraatlikud wabadused, mis saawad olema eeltingimusteks sotsiaalse revolutsioonil.

Pärastine revolutsioonikäik õigustas täiesti Lenini õpetust. Minult tööstelklassile ja talupoegade malakas oli see jõud, kes sunnib tsariwalitjuse tegema järelandeid. Minult töölise wõitlus oktoobris fundis isewalitsust 17. okt. manifesti wäljaandmisele, kus lubatakse paberil kodanlike wabadusi. Waewalt sai aga kodanlus neid paljaid lubadused, mida talle wõitis töötaw kist, kui ta juba täielise revolutsiooni äraandjaks muutus. Minnes tsariwalitjusega kokkuleppele, wõttis ta nüüd ühes sellega abinõud tarwitusele, et töölise ja talupoegade revolutsioonilist liikumist maha suruda. Töötaw rahwas aga ei olnud tol ajal veel nii organiseeritud, et oleks juutnud läbi viia revolutsiooni. Mõõdus veel 12 aastat ja werine sõja ajajärk, kui töötaw wuesti ühes tõusis; üles tõusis kodanlike tahtmistest või mittetahtmistest hoolimata. Nüüd aga ei ajanud töötaw Wenini juhatuse minema mitte ainult mõisnikud, waid mõisnikkudega ühes ka kapitalistid.

A. Hansow.

Pöördepunkt.

1905 a. 9. jaanuari liikumist Peterburis ei wõi üksnes Peterburi töölise liikumise pöördepunktiks pidada, waid ta on seda pea üle terve selleaegse Wene-maa tööstelklassile. Tsari ja ta timulate weretöö sõjariistade töölise hulga vastu, abita naiste ja laste tapmine, toorus, wägimäld, ilma armuta kuramine, wäljatannatamata politseilist surwe — kõik see kokkumärges tekitas pea üle terve maa niisuguse protestilaine, mida ennemalt fogu üleilmilise tööstelklassi ajaloo nähtud ei ole. Ka kõige mahajäänud nurgad ei jäänud wäikseks pältpaatajaks, waid awalbasid ühel teisel wiisil oma rahulolematust ennenägemata toore weretöö vastu. Tsari pühadus oli paljastatud. Üst tema õigluse fiske langes kofku kui wahu mull, ilma et ühtegi jälge järele oleks jäänud.

Ka Gestiina linnad said selle streigi liikumist kaasa kistud. Esimesena astusid wälja Tallinna töölised. Teade Peterburi weretöö üle jõudis sinna 11. hommikul, ärewat meeleolu töölise keskel luues. Nõrgad organisatsioonid idus, mis juba sel ajal wabrikutes olemas olid, tegid otjuseks seda meeleolu kasutada ja töölise wabrikute ruumides ulitsale tuua. 11. õhtul oli organisatsioonide esitajate koosolek (kes sel ajal organisatsioonid töötasid ja sellest koosolekust osa wõtsid, on praegu veel wälja selgitamata, waja oleks, et praegused juhtiwad jõud selleks materjaali hakkas koguma, seda ühte liitudes, et termet Gesti tööstelklassi ajalugu wälja anda), kus otjuseks tehti, teisel päewal wälja tulla. Nagu pärastiti iga streigi ajal, nii oli siingi „Dwigatel“ esimene, kes wälja tuli. Ka „Wolta“ mehed jõudsid omal jõul streigi läbi wiia, teistele pidi igauhele wäljast abi andma. 12. õhtul seisis pea fogu Tallinna wabrikud ja tehased. Jseärans juurt kottupõrget sõjawäe ja politseiga see streik ei toonud, kui wälja arvata ainult paar awalikku maja, mis ära lõhuti ja purustati. Üldse peab üttema, et selleaegsete firetide aegadel, niijama ka 1901—1903 a. a. fardusid terve rea awalikkude majade häwitamist, põletamist ja lõhkumist. Oli see politseinikkude ja teiste mustajõudude promofatsioon, töölise wiha ja meelearemuft tema otjetoheje fihhi pältp fõrwalitse asjade päale juhtida, või wäljendas tõesti see aastate ja kümnete jookfuf festew

waenutunne üldse kapitalistliku korra vastu, mis iga proletariaadi südames pefitfif, sel moel oma tegewust, et püüdis kas wõi ajutiselti ärahawitada, ära puhastada ühe tema kõige jäledamateft ajutustest, nagu selleks olid awalikud majad. Niisuguseid põletamist ja häwitamist leiame mitmes kohas Poolamaal, Riias ja ijei Pärnus lõppes 9. jaanuari protestistreff awaliku maja mahapõletamisega. Kuid sellest edaspidi.

Nagu juba öeldud, astus tööstelklass Wenemaal selle eelpool kirjeldud streigi algusega uude revolutsioonilise ajajärku ja sedafama wõime ka Tallinna kohta ütelda, kus terve sume jookfuf streigid wabrikutes mitmel korral fardusid, kus ijei Gistfufabrik terve wiienädalise majandusliku streigi vastu pidas ja mis wiimaks osalise mõiduga lõppes.

Ka solbatitega kottupõrkamist ei jäänud Tallinn üleelamata. Nii oli kewadel märtsikuul Mayeri wabrikut juures, kus jälle „Wolta“ mehed mayerlasi wälja tooma lätsid — kottupõrkamine, kus 3 töölisi surma ja mitu haawata said. Kõigist nendest märkidest wõis lugeda, et on õhus walminemas midagi juurt, mis wiimati kui weefoff lahti pahwatab, kõiki eest purustades ja ära pühkides. Palju tööd tuleks veel teha, kui need eelsündmused oma õige walgustuse saawad, niijama on ka veel selgitamata 1905 a. jügi pae-wad, kui torm omale tõsi näo wõttis ja termed rahwahulgad ulitsale tõi.

Jseärans tähtis oli 16. okt. lastmine turul, mis praegugi uduiniiku taga peitub, ilma et oleks selgeft tehtud, kes need mõrtfufad olid, kas Balti parunite wõjud solbatite rietes, nagu seda rahwasuu kindlasti teab tõendada, või mängis jälle Popuhin, kes felforral Gestiinaal kuberneriks oli, selles lastmises ühe oma politseilise kassitnao wälja, kus üheltpoolt rahwawõimu eest hirmu tundes naerataw nagu tehti ja teiseltpoolt solbatitele käst anti seda weresaua toime panna? Praegu, kus meie nende sündmuste kahetümne aasta festwufe mälestuse päewade eel seisame, oleks aeg ka siin tõsifelt tõõle ajada, tõtt fufufudes wälja tuua niipalju kui see wõimalik on.

Ei läinud kaua möõda kui 9. jaanuari streigi laine oma ot aga ka Pärnu jõudis, kus 16. jaanuaril Waldfhofi wabrik seis-ma jäi. Streik kandis siin nagu igal pool mujal täiesti poliitilist ifeloomu, kus algu-

9. jaanuar 1905.

Woldemar Gwart.

Nagu iga üffitu inimese elus on sünd-musi ja filmapilke, mis mõju awaldawad ta elufaiгу päale, nii on ka proletariaadi wõitluse ajaloo sündmusi, mis proletariaadi fogu liikumise päale mõju awaldawad. Üks fäherdustest sündmustest on Wenemaa proletariaadi ajaloo 9. jaanuar 1905, mis Wene tööstelklassi utpõia wal-last teadusliku sotsialismi juure tõi.

G. Abramow ütles tabawalt: „9. jaanuari sündmus on üks suuremateft werstapostidest wabaduse wõitluse ajaloo ja temaga hakkab uus ajajärk revolutsioonis. Senini afus rahwa hinges uft walitfewa korra autoriteedi fiske ja seega oli lootus rahulifel teel rahwa wiltsust parandada, mille wäljenduseks oli rongifäif 9. jaanuaril Talwe lofsi juure, kuid see uft sai fiin walitfufe poolt paufufega purustatud ning sellest päale afus Wene rahwa ja walitfewa bürokratismi wahete ülepäafemata furistik.“

Seda märgufirjade süsteemi leiame teadusufeta liikumise ajajärgul iga maa töötawa klassi juures. Kord on ta laialdajem, suurema ulatufega, fard fufapiirilifem, fard loobub tööstelklassi warsti sellest, fard wältab ta aastaid (näit. Ingliste chardifm). Wene proletariaadi ajaloo leiame seda liikumise arenemisel algastmel.²⁾ funa wahel kaob ära ja ilmub politfiei õhtufufel uuesti XX aastafaja algul.

Et neift sündmustest täieliffu pilti saada, selleks peame eelkäiwaid sündmusi waatlema, wõrdlema ja uurtima.

Praegugi on veel tööstus Wenemaal lapfufingades, seda enam oli ta wiimafe üleüldise kriisi ajal (1900—1903), olgu et see kriis juft mitte nii teraw oma loomu poolest ei olnud kui eelwiimane 1890 a., mille terawust Weringi kaubamaja pankrott aitas fuurendada¹⁾. Wene edenewa tööstuse päale awalbas ta terawalt oma mõju. See kriis on seda huiwitamaw, et ta oma algufe Wenemaal fäi²⁾. 1899 aastal fäi suur Siberi ja Mandfufuuria raudtee walmis ja seega said ka määratud hulgaud raudtee tellimisi walmis ja uufi ei olnud, mille tõttu metalliwabrikuf omanifud olid sunnitud töölise arwu wähen dama ja seega kriisi ellu fufuma. Tõfi füll, et Saffa wabrikute ühingud püüdsid pehmen-dada ja pehmen dafidki kriisi, kuid teifelt poolt Saffa elektritööstus fuurendas seda. Lõdvis oli see mõju õige laialdane, kus üle 6000 töötatõõlise, seega 50%³⁾. Saffamaal oli arwufufu järele iga 100 waba toha päale 1900 aastal 122 töölif, 1901 aastal 166 töölif, 1902 a. 174 töölif⁴⁾.

Selle kriisife päale awalbas mõju famuti fuffahinna langemine, mis 23 aastat (1873—1896) alalifelt tõusnud oli, fef Transwaalias leiti riffalifud fuffalabemed, mis üleilmiliffu fuffatagawara fuurendas⁵⁾.

See asjaolu fufufus fard fiin, fard fääl tööstufe ringfondades fireitfifid ellu, mille tõttu fofufuminiiteeriumi mittetäeliffu aru-ande järele 1900 a. oli 384 poliitilif

fohtuprotfessif 1580 süüdlasega; 1903 a. oli aga juba 1998 fohtuprotfessif 5590 süüdlasega; päale selle on terve rida trah-wifed, mida „ohranka“ administratiwifes forras toimetas¹⁾. Üllatähendatud fireitfide ajal ilmuftid töölifed ulitsatele, barrikadele. Näit. 7. (20.) mail 1901 a. oli Obuhowi wabrikuf fireit, millest osa wõtsid 3000 töölif, mille otjekohene põhjus esimene mai oli.

Sääl oli furnuid ja hoawatuid, ning 37 inimest anti fohtu kätte. Peterburi fohtupalati otjufel mõisteti Gawrilow ja Ermakow 5 ja 6 aastaks sunnitõõle, 2 inimest 4 ja 5 aastaks wangirootu ja 25 inimest wangi. Kõhtu otjufi teada faades, wõttis rahwuswaheline foffiafistilif büroo järgmife resolutsiooni wastu: „Rahwuswaheline foffiafistilif büroo naelutab Wene despotismi häbifamba, kes end jällegi on weregä määrunud, kes lastis 7. mail 1901 a. 1. mai meeleawaldaifad Obuhowi wabrikuf töölif, kellest 29 in, seda tabatud meeleawaldaifate töölifte hulgaft, wangi ja sunnitõõle mõistis. Büroo lätfiab wahwatele wõitfufatele töölifefte oma wennaliffu ter-witufe ja tõendab seega rahwuswahelifie foffiafismi fuppaatiat wabadufe eest wõit-fufatele²⁾“.

1901 a. 21. (4. mail) aprillil ilmus Tifliisif streigi algul punane lipp uulif-fale, mille fandjaid kaffafad nuutifega taga afafid³⁾. Wõifis veel terve rea farnafeid näitufeid tuua, kuid aitas sellestfi.

See alataja fawwaw rahutus töölifefest ei annud politfifefle hingerahgu ja fuita tähele oli pannud, et töölifstel tung ühinemife järele on, fiis hakkas ta ife töölifte ühinguid organiseerima, muidugi

oma meelepäralifes fihis, et seega töölifte tähefpanu poliitifa pältp ära pöõrata.

Esimene farnane kaffe oli 1901 aasta fuwel Miniski, kus loodi politfiei päawalitfufe eestirjate järele „Jsefifew Juudi tööliftepartei“, mille fihhi oli: „m a j a n -d u s l i f u o r g a n i f a t s i o o n i e l u s t a m i n e, a m e t ü h i f u s t e t ä h t j u s t e f e l e t a m i n e, t ö ö -l i s t e t e a d m i s t e t ö f t m i n e j a f a s w a t a m i n e k o l l e k t i i w f e e l u j a o k s“. Kuid sel parteil ei olnud poolehoidu töölifte kesket, ta liikmeteks olid fuuremalt jaolt kaupluste sellid ja wäike-intelligent ning 1903 aastal pani ta juba fõrwad pää alla¹⁾.

Sellele kaffele järgnesid teifed ja enne kui „Jsefifew Juudi töölifte partei“ jõudis end täiesti organiseerida, hafati Wofkwas tolleaegse „ohranka“ ofafonua juhataja Subatowi algatufel töölifte ühifufi organiseerima, mis ajaloo fubatowifihina nime all tuttamaks fäi.

Subatowifihina on fõna laiemas mõt-fes — rahwuswaheline. Niifide walit-fufed on fähe rahwa fihhi wahel laweerifdes faunis fagedasti politfiei abil rahwa tähefpanemifit poliitifa pältp fõrwaldada püüdnud juhtida.

Kuid Wene „fubatowifihina“ fefifab täie-life ifeäraldufena fõdunewa ifewalitfufe „ohranka“ furwe ajaloo.

„Subatowifihinat“ on hafatud ei tea mil põhjufel wõrdlema minewa aastafaja 60 aastate Napoleoni promofatfiooni poliitifaga. Wõrdlus on fiin täiesti efsif. Silmapaari wahete on fef asjas jäetud oluford ja woolude waheforrad. Napo-leon feadis omale ülesandeks fuffiliffut politfiei abil flassje üfiteife wastu üles äsfifada, nende kesket opofitfiooni fümni-tades ja seega poliitilifit nõudeid fõrwal-

1) Историко-революционный альманах, ст. Г. Абрамова, стр. 10.

2) Waata: A. Ельницкий, „История рабочего движения в России“, часть 1, стр. 5, 8.

1) Жак Лескюр, „Общие и периодические кризисы“, часть 1.

2) Анастасиен, „La crise actuelle des capitaux en Russie.“ Band XI, lehef. 577—586.

3) Ельницкий, „История рабоч. движ. в России“, Часть 2, стр. 72.

4) Die Arbeitsnachweise, als Umschlagstellen des Arbeitsmarktes. Band CIX lehf. 1.

5) Жак Лескюр, „Общие и периодические кризисы“, часть I.

1) А. Ельницкий, „История рабочего движения в России“, часть 2, стр. 29.

2) Историко-револ. альманах, стр. 159.

3) Историко-револ. Альманах, стр. 139.

1) А. Ельницкий, „История раб. движ. в России“, часть II, стр. 31.

jes ühtegi majanduslikku nõudmist ette ei pandud, ainult pärast lõpul, kui töölised nägid, misjulgune üksmeel töölise hulgas walitseb, töötati mõnes kohas mõned tähtsusetad nõudmised välja ja pandi wabrikute omanikkudele ette, mis ta osalist täitmist leidisid.

Streik algas Waldbhofis suuremal osal päris ootamata. Ühel õhtul, kui kella 6 wahetuse ajal päewane wõhetus kodu läts ja õhine ajemele tuli, pidasid grupp jeltimehi, ilma ühegi organisatsiooni kuhutajeta, wärawas jeltimehi kinni, mõne minuti jooksul tõusis kottukogunute hulk 3-4-hajani — lühikene kõne, hääletamine ja umbes pooled koosolejatest ruttasid wabrikusse sinnaajajaid välja tooma, kuna teine pool linna sammus, et ka teisi wabrikuid ja tööstajaid välja tuua. Õhtul streikis terve linn. Wabrikusse minew oja, kes oma töö wabriku kinnipanelu juhtes oli ära teinud, et midagi veel ette wõtta, asus siis ta ligidalseiswale awalikumaja häwitamise kallale, kusjuures jälj jeesolewaid naisterahwaid töit enne ühes nende isiklikkude hõlpude ja asjadega välja toodi, kuna aga perenaise asjad ühes majaga tuleroaks anti. Politsei jõudis kohale alles siis, kui tuleleek taewa all wirwendas. Seda peab ütlemata, et 9. jaanuari liikumise eest wähe wastutusele ja kinniwõtmise oli. Siis tuli see sellest, et politsei ja sandarmid ei olnud veel oma „töökoost“ läbi käinud, neil puudusid kogemused ja teists olid need sündmused nii hulgalised, et raste oli ühtlaid „äsfittajaid“, ühtlaid juhtijaid üles leida. Pärnus kõige wähemalt ei olnud streigi asjus ühegi kinniwõtmise, ainult põletamises wõeti mõned wastutusele ja needki ei olnud töölise kestelt, waid inimesed, kellel ühtegi kindlat ametit ei olnud.

Mis puutub teistesse Gestimaa linnadesse, siis nende kohta ei ole praegu andmeid käepärast, kui välja arwata Tartu, kus siis lendlehti laiali laotati. Sume jooksul tungis aga liikumine ikka laiemale ja jügamamale rahwa hõlidesse, teda kahke waenulisesse laagrisse jagades, aru newad grupeid, erakonnad ja parteid. Tartus hakkas ilmuma „Ludised“, mis enast wiimats Gestimaa föderatsioonilise jotsiaal demokraatliku partei häälekandjaks tunnistab ja iseäranis maal ilmamaata tehnikute keskel suurt poolehoidumist wõidab. Teiselt poolt kogunewad ka oma juhi Tõnissoni ümber wäitemaapidajad ja haritlased, tunnistades omaks edueraatonna

„Berise pühapäewa tangelane“.

Bapp Gapon, töölise ristikaigu organisator tsaari lossi juure 9. jaanuaril 1905 aastal. Pääle seda, kui ristikaik tsaari poolt tulega wõeti, Gapon põgenes wäljamaale.

lipu, kuna Tallinnas selleaegsed wähemlased, praegused Eesti töölisklassi timuskad Teemant, R. Päs ja t. rahwa juhtide oja etendada kaitsuwad. Sgal pool tihab ja teeb, koosoletud, miitingud, wailused, lubadused festawud üle maa, — selguib ei too ka filmapilgule 17. oktoobri Witte lubadused. Nõwembri fireigi kätjed, detsembri wäljaastumised, taewa all kumawad mõijate tulekahjud, mis ainult Gestimaa piirides näbala jooksul 105 mõijat tuhaks muutisid ja sellejärele karistuse jalgad, wiitahoodid, kinniwõtmised, wõllad, mahalaftmised, mille kaajas käiwateist nais-terahwaste wägistamistest, piinamistest ja muudest „tangelaste“ tegudest ei matja rääkidagi. Lõppude-lõputus uus reaktioon, weel kõwem kui ta seni kunagi on olnud, weel tugewam kui ta tsaari n. n. isewalitsuse wõimu päewadel walitses, waatamata selle pääle, et nüüd küll n. n. parlament kuldseid kõnesid pidas.

Kuid siiski liikumine, mis algas töölise keskel 9. jaanuari päewadel, ei jäänud tagajärgeleta, sest wabrikutes ja tööstades töötasid juba kindlad töölise organisatsiooni rakusejed, W. S.-D. T. partei enamlase fraktsiooni osad, mis waherpida-

dades ning oma julgeolekut kindlustades. Napoleon — mitte üksnes ei kartnud, waid ka wihkas töölisklassi liikumist. Ta teadis, et töölise tähelepanekut ei saa ilusate sõnadega poliitika päält kõrwale juhtida, waid selleks on tarwis töölisele wõimalust anda kapitalaiga wõitlemises. Politseiline konserwatism pidi erakondade wahelistes wõitlustes kaasaaitawat oja etendama. Sellest annawad meile runnistust jeadujed streigi, tarwitajate ühijuste jne. kohta. Kuid jee plaan warijes kottu, nagu Napoleoni naene omas kirjõs mehele kirjutab.

Hoopis teistjulgune olukord oli Wene maal. Nii Wene isewalitsusel kui ka Prantsuse demokraatlikul kuningriigil olid ühed ja samad sihid töölise tähelepanekut poliitika päält kõrwale juhtida. Napoleon awas fanaglid, kuhu alatafa kaswawat töölise energiat wõis juhtida, kuna Wene isewalitus aga kartis igasugust töölise isetegewust.

Subotow wormuleeris „ohranka“ poliitikat järgmiselt: „Waja wabrikutöölise digu si laiendada mitte seaduslikul teel, waid, nii öelda, pool pöranda all“. Liikumist pidi juhutama politsei ofatonna laudu. „Uhistonna liikumise“ keskpunktiks oleks seega „ohranka“ ofafond olnud; kuid see kõik andis töölisklassile kiirema käigu. „Ohranka“ ofafond tahtis nagu ülesärritatud löwi mängukannidega rahuldada. Kõik need wõited aga kaswatafid töölises wõimutunnet ja klassiteadumist. 1901 aastal algasid Moskwas populäärjed ettelugemised mitmejulguse teaduslikkude küsimuste üle, mida Moskwa ülikooli professorid korraldasid.

Nendes ettelugemistes andsid professorid küsimusi töölise teiseks korras wõistamiseks ja töölised olid sunnitud neid küsimusi trahterites ja õllepoobides arutama. Rimetatud ettelugemistele komandeeriti „salafid“. „Salad“ andsid töölise meeleolu koh-

ta teateid ja jee andis tõuke Subatowile rutata töölise „organisatsioonile“.

Nüüd hakkas Subatow oma agente tööstadesse, tehastesse ja wabrikutesse saatma, et töölisi koondada, kaaja andes neile sellekohaseid wõltskirju. Tööstadesse, tehastesse ja wabrikute administratsioonid olid esialgul imestanud ja kohtunud selle politsei „nalja“ üle ja enne kui „ohranka“ jõudis neid kõiki „teadlikults“ teha, olid töölised juutunud mitmeis tööstades mõned parandused läbi wiia ning seega oli ühistunde tekkimisele alus pandud.

14/27. webruaril 1902 aastal loodi „Moskwa mehanika töölise wastastikune abiandmise jelts“. „Ohranka“ mõjul ei tehtud töölisele jeltiikmetele mingisuguseid takistusi, waid matseti isegi päewapalk selle aja eest, mida töölised ära wõitsid rongikäigus Aleksander III aujamba juurel (22. webruaril 4. märtsil), — kus tööline Slepow („Moskwa Teataja“ taastööline) üles kutsus töölisi isewalitsusele truust jääma).

Subotow sai selle taputs parema toha, teda nimetati siseasjade ministri Plehwe juure isewalitse kohuste täitjaks ametnikuks.

Kuid siin ei rehtendatud asja õige olukorraga. Subatow arwamise järele oli tarwis töölise digu si natuke laiendada, neile tegewuse wabadust andes „ohranka“ eesttoimise all, ja töölisklassile politsei jaoekonnast juhtides. Siin anti ka rahalist toetust töölisele, et seega neid „wäiksete intelligentide“, s. o. jotsiaal demokraatide juurest eemale hoida, sest wõib ju iga wäiksema kui koeruse eest — trahwits toetusest ilma jääda. (Sargneb).

1) A. Ельницкий „История рабоч. движ. в России, часть II. 2-й 33.

2) Историко-революционный альманах, 1917. 74-75.

3) Säältamas 1917 75.

mata ja järjetindlast töölisklassi temawõitlusele wastu walmistas.

Kuid olgu selle walgustamine, nagu kõige selle aja pildina ette toomine, juba ajaloo uurijate asi. Et see tarwilik on, seda tunneb igaüks, iseäranis meie noored, kes küll klassijõu wõitluse päewad läbi elasid, kuid selle ettevalmistamistest, tema

et tööstest weel wäga wähe teawad. Wastu ojawõtjaid aga jääb igapäewaga wähemaks. Olgu tänane päew, 1905 a. sündmuste kahetümne aastane mälestuspäew, meie meele tuletuseks, kui äärmiselt wähe oleme meie teinud weel oma minewitu liikumise walgustamiseks.

J. Klaas.

Leping S. N. W. Liidu ja Jaapani wahel kirjutati alla 20. jaanuaril.

Bekingi, 20. jaan. — Täna kell 21 Bekingi aja järele kirjutati S. N. W. Liidu ja Jaapani lepingule alla.

Kodasõja ajal wõttis Jaapan enese kätte Sahaliini saare põhjapoolse oja, mida tema peab nüüd nõukogude walitsusega sõlmitud lepingu põhjal S. N. W. Liidule jälle tagasi andma.

Nõukogude Liit rõhutatud rahwaste sõber.

Wälisasjade rahwakommissar sm. Tshitscherin sai järgmise telegrammi Moskwa maršal Tshan-3so-Linilt: „Teie kõrgus! 26. jaanuaril 1925 a. täitub esimene aasta Lenini surmast. Kuigi tema füüsiliselt lahtus meist igawikku, kuid tema poolt loodud suur tegu ei sure kunagi. Mina olen kindel, et kõik kodanikud teie auwäärt maal said oja tema õnnestawast tegewusest. Remad saawad teda austama igawesti. Mina, Hiina kolme ida provintsi kuberner, kui Hiina rahwa esitaja, awaldan jügamat austust suuremata kangelasele.“

Teile ustatw Tshan-3so-Lin“.

Selle pääle saatis sm. Tshitscherin järgmise wastuse:

„S. N. W. Liidu rahwad, kellele mina edasi andsin teie kaastundeawalduse suure juhi Wladimir Iljitsh Lenini kaotuse puhul, hoiawad kindlasti alal tema juhtimõtteid sõpruse kindlustamiseks Idamaa rahwastega, eriti Hiinaga. Mina olen jügamasti liigutatud teie kõrgaususe telegrammist. Teie kaastundeawaldus on kõrgemaks ilmutuseks sellest sõprusest, mis seob S. N. W. Liitu Hiinaga. See sõprus kõweneb ikka enam. Ihiiselt wälja astudes, moodustawad S. N. W. Liidu ja Hiina rahwad ikka enam wõimsama jõe rahwaste enesemääramise nimel“

Tshitscherin“.

Millest unistab Poincare.

Berliinist, 19. jaan. „Münchener Nachrichten“ teatab kindlatest hallikatest, et Prantsusmaal organisatsioonid uut sõjalist ekspeditsiooni Nõukogude Liidu wastu. Ekspeditsioon leiab toetust Poincare ja Millerandi poolt. Ragu ajaleht teatab lubanud Ameerika miljardäär Henry Ford toetada jarnast awantüüri wiijate rahaliste jummadega.

Maa jiemise auru ärakajutamine.

Londonist, 19. jaan. Inglise õpetlane Parson esines projektiga maa jiemise auru ärakajutamise asjus. Selleks lastakse 2 miili maa jügamusese toru. See toru läheb maksma 100 miljoni dollari.

Katset on tehtud Kalifornias jõeawanduse puurimisega 150 meetri jügamuseeni, millest wälja tuleb 600 kraudiline kuum aur.

Lumi ja külm Itaalias ja Palestiinas.

Londonist, 19. jaan. Rõgu Palestiinas ja Araabias sadas lund. Bagdadis ja Palmiras on lume jügamus 6-7 tolli. Umbruskonnas walitseb kõwa külm.

Abiraha.

Berliinist, 20. jaan. Thüringi maapäewa wiimajel parlamendi uurimise komisjoni istangul teatas jotsiaal demokraat Böle, et Thüringi riigipant andis edasi jotsiaal demokraatide parteile suure summa raha. Riijama on antud suured rahajummad siseasjade ministri Hermannile sõjariistade ostmiseks.

Talupoegade nõukogu Pariisis.

Pariisist, 20. jaan. Pariisis organisatsioonid Prantsuse talupoegade nõukogu. Nõukogu seab oma eesmärgiks laiendada wäiketalupoegade massi wabastamise kodanluse wõimu alt ja nende koondamise grupeadesse, kes täielikult ärarippumatud kapitalistide poolt.

Inglise ametiühijuse rewolutsioonilise wähemuse konverentsi awamine.

Londonist, 20. jaan. Inglise ametiühijuse rewolutsioonilise wähemuse konverentsile, mis kottu kutsutakse 25. jaanuaril, on walitud üle 400 saadiku mitmejulguse ametiühijuste poolt. Waatamata selle pääle, et ametiühijuste ametnikud kaitsuwad igaüks neid kõikeid teha konverentsi katkestamiseks, peetakse konverentsi siiski ära. Saadikute hulka kuuluvad esitajad kõige tähtsamait ametiühijustest ja suuremateist tööstuse kettkohtadest.

Massilised arreteerimised Leedus.

Rownost, 20. jaan. Leedu kaitsepolitsei pani toime massilisi arreteerimisi linnades: Wilkowiiska, Mariampolis, Schawlis, Poneweschis ja Rownos. Arreteeritud hulgas on pääle töölise ja talupoegade, kooliõpetajaid, arste ja üliõpilasi.

Kommunistide arreteerimine Hispaanias.

Londonist, 20. jaan. Barjeloonas arreteeriti kohalikud kommunistide juhi Rauri. Teel wangifotta promotseerisid politseinikud rögenemise kettet ja haawasid teda raskesti rinnast. Samal ajal arreteeriti ka teine kommunistide tegelane Mendes.

Plahwatus vähemlaste trüsti- lojas.

Riiaist, 20. jaan. Eila oli Läti fotiaaldemokraatia ajalehe „Sotsiaaldemo-
kraat“ trüsti- ja plahwatus, sellegi poolt
pandud pommi läbi.

Jirima revolutsioonäride arreteerimine.

Londonist, 20. jaan. „Daily
Mail“ teatel arreteeriti Londonis kuus
irilaist, keda süüdistatakse jalaplaanis Briti
sõjalaewa õhtulastmises.

Saia töölised nõuavad poliit- wangide wabastamist.

Berlinist, 17. jaan. Riigipäewa
kommunistliku rühma tuleb sisse igapäew
teadaandeid, milles nõutakse poliitwan-
gide wabastamist. Muu seas tuli jarnane
teadaanne sisse ka Saia metallitöölise
ühisuse (Gummes (Gaieris)). Wiimane
ühendab oma ümber kuni 2000 liiget.
Amnestia nõudepaberile kirjutasid alla ka
sotsiaaldemokraadid.

Automobiilari „Adam Oppeli“ tööli-
jed nõuavad niisama filmapiltset poliit-
wangide wabastamist. Resolutsioonile kir-
jutasid alla kõik töölised.

Bora sõidab Moskwa.

New-Yorgist, 19. jaan. Senaa-
tor Bora Moskwasse sõit on lõpulikul
stusstatud.

Poola piirimaad mäsutules.

Minskist, 20. jaan. Poola piirimait
juureneb jälle partisaanide liikumine. Wäi-
keid partisaanide salgad tungivad kallale
mõisnikkudele, sõjaväelastele ja politseinik-
kudele. Tulekahjud ei tusta. Keil päewil
oli kokkupõrge Walgewene talupoegade ja
Poola politsei wahel Molodetshno piirkon-
nas. Poola politsei jai teada, et Sabotšiki
külal warjab end partisaanid, kes koha-
likkude talupoegade keskel õige populaarne.
Politsei tungis sõjale kallale, pani
läbiotsimise toime ja arreteeris Raki. Kui
politsei Raki lähemasse Pruddi jaama wiis,
ajab neile talupoegade jalk järele, kes tab-
sid Raki wabastada. Politsei awas tule
ja kutsus omale Molodetshnost ja Wileikist
sõjaväe osad appi, kes talupoegadega wõit-
lusse astusid. Samal päewal wõtsid san-
darmid hulk arreteerimisi ette ümbruskonna
külades.

Piitriikide desant Schanghai.

Pekingist, 19. jaan. Schanghai aas-
deli maale rahwuswaheline desant Amee-
rika, Inglise, Prantsuse, Itaalia ja Jaa-
pani madrustest.

Pariisi kottuleppe wastu.

New-Yorgist, 19. jaan. Waba-
riiklaste erakonna liige senaator Jonson
(California osariigi) esines senatis reso-
lutsiooniga, kus nõutakse, et Hughes tea-
takse senatile Pariisi kottuleppe häästige-
mise küsimuses ja annaks senatile üle kõik
wastawad dokumendid. Jonson on leppi-
mata Rahwasteliidu wastane, ta süüdis-
tab riigi departemangu Ameerika kiskumise
Euroopa poliitilistes asjadesse ilma
senati nõusolekuta.

ühenduses tulewate waielustega senatis
kawatsetakse wõtta rewideerimise alla kogu
Põhja-Ameerika Ühisriikide poliitikat.

Pariisi kottuleppe wastu astus wälja
ka ajalehe „Washington Posti“ wälja-
andja.

Hughes, wastates nende süüdistuste
pääle, seletas, et Ühisriigid olid sunnitud
osa wõtma Pariisi konverentsist oma hu-
wide taitsmises. Pariisi leping ei ritu
mingil tingimisel Ühisriikide õigusi.
Hughes lubas awaldada lepingu teksti
kohe pääle selle, kui ta Ameerikas kätte
jaadakse.

Gundid Tifliisi ümbruses.

Tagatantaafile mitteharilikult kiilma tõi-
tu on talw eluohjade lähedusesse hun-
ne tarja ajanud. Gundid hulguwad ringi
ümber linna, langeb mitte üksi loomade
wõid ka inimeste pääle. Nii langsid hun-
did mõni päew tagasi kaks korda ühe töö-
lise pääle, kes tööle tõttas. Tööline jai
kannatada, nii et tuli abiamaiseks saata
lähemasse haigemajja. Gruusia kütide ühi-
sus ühes punase sõjaväe kütide koman-
doga wõitis ette rida ekspeditsioone nende
häwitamiseks.

Gestlased S. N. W. Liidus.

Leningrad.

Toetage lastemaja pidule tulekuga!

Gesti lastemaja korraldab laupäewal,
24. jaan. Haridusmajas tortuspidu. Kuna
lastemajal aine line toetus hädapärane on,
siis ei tohiks küll tähendatud piduõhtul
ükski pilet ostmata jääda. Kuid veel roh-
tem — meie ootame, et seltsimehed tööli-
sed pidule wäikeste pakistega tulewad,
et töötubade organisatsioonideks tööriistade
noolindlat alus põhja luua. Pa-
kistest üleandmiseks oleks pidu parajamaks
kohaks.

Kui me seltskonna poole pöörame, siis
teadke, et juba oma hädapärane para-
tee me. Ja sellepärast walmistame pidu-
õhtu hääs lootuses, et toetusele meelelahu-
tust wastutaks anda. Leninlane.

Krimm.

Meie asunduse kultuur-haridus- likust tööst.

(Kontshisjowa Gesti küla).

Kunilikud seiskord paraneb.

Töötawad kool, klubi ja ajakirjanduse jõprade ring.

Meie asundus kannatas koduõja ja wi-
maste aastate wäljakaldu ajal õige palju.
Kuid nüüd on juunud juba ajunifud en-
did koguda ja ajuwad ijetegewusele oma
kultuurhariduse töstmiseks.

Milles awaldub see tegewus? Pääle pi-
kemat wahetega töötab siin esimehe astme
kool. Siin on ka klubi poliit-, laulu- ja
näiteringide. Alus on pandud ka Lenini
nurgale. On kawatsejatel organisierida re-
wolutsiooni wõitlejate abiandmise ühijuse
ring. Klubi siimine wäljanägemine on ko-
dune ning ligutõmbaw. Selle töö eest ole-
me tänu wõlgu kolmele ärtsamale seltsi-
mehele.

Klubi esimeheks on küll kod. Kumbach,
kuid tal on rohkem tegemist laste risti-
mises kui klubi tööga.

Õigemal ajal kawatsetakse klubi juhatus
ümber walida ja pappidele teetajandajad
korwaldada.

Ajakirjanduse jõprade ring töötab ärts-
samate seltsimeeste eestwõttel ja on juba
wälja lastnud kolm seinalehe nummert.

Wõitleja.

Wahstiriia.

Pakkawad ärkama.

(Meisagutowa fanton, Gesti asundus,
Abdresjaf).

Kas olete, aujad lugejad kunagi enne
ühelt wäikest Gesti asundusest „Abdre-
sajist“ kuulnud? Ei! Mina usun, et
ei, sest kuni teie muudu ifta kuulete, kui
„Edasi“ lehekülgedelt. Aga kes „Eda-
sisse“ midagi kirjutas, kui meie veel
hilja aegu ei teadnudki, kas „Edasi“ on
eht ei olegi olemas. Aga, et meie asu-
nifud kaunis jumalakartlikud kodanifud on
ja et pühadel inimestel tihtigipäele ifta
imesid junnib, siis jündis ka meie külal
üks imetegu, mis järgmiselt käib:

Ei tea kust see meie küla kooliõpetaja
jelle julguse rindu wõttis ja omale kom-
munistliku „Edasi“ Leningradist wälja
tellis, waatamata sellele, kas see ju-
mala oinatestete meeldis eht ei.

Aga et „kõige algus raske on“ siis
on kahtlemata „Edasi“ tellimisega läbi-
käimise raske algus teiste asunifudega
wõidetud. See annab meil wõimalust
oletada, et tulewifus veel mõndagi enda
asunduse elust ja olust oma kaasasunif-
tudele jaame pajatama, muidugi „Edasi“
weergudel.

U r a l l a n e.

Leningradi teated.

Jaauuari aastapäewaks.

Ubi külale.

Ena- ja lastekaitse osafond organisie-
ris wiis küla ena ja laste wastuwõtmise
punkti: Luuga, Tompi (Nudowa), Lodei-
nopolsti, Wõtegra ja Wolhomi freisides.
Igaa punktis on arst, halastaja õde,
punktid on warustatud apteegiga jne.

Iga küla wastuwõtmise punktil on oma
hoolekandja Leningradi suuremate wastu-
wõtmise punktide poolt. Wiimane annab
külale näpunäiteid ja linna arstiteaduse
kogemusi, et küla arstiteadust parandada.

22. jaanuariks awatakse kolm wastu-
wõtmise punkti Lodeinopolsti, Tompi ja
Wolhowski freisides.

Kirjutusmasinate wabriku ehitam- ine.

Lähemas tulewifus kawatsetakse Leni-
gradis ehitada erilist wabrikut kirjutusma-

sinat walmistamiseks, mis ülesleitud meie
tehnikeri Wloki poolt.

Wabrik ehitatakse Ameerika ühijuse poolt
kirjutusmasinate walmistamiseks. Selleks
on asigneeritud kaks miljoni dollarit (ligi
4 miljoni rubla). Kolme aasta pärast lä-
heb wabrik Nõutogude Wabariikide Liidu
kätte.

1000 komnoorjoolast W. R. P. ridadesse.

W. R. P. N. U. Moskwa-Marwa rai-
ooni komitee annab Lenini surma mäles-
tuspäewal 1000 komnoorjool ühinglast W.
R. P. ridadesse; wiimased on wõetud töö-
pingi juurest.

20. jaanuaril korraldas W. R. P. N. U.
raiooni komitee pidulik istangu neile, kes
astuwad W. R. P. ja parteitu noortega,
kes astuwad W. R. P. N. U. ühingusse.

Kultuurliite nädal.

Tähele pannees, et 26. jaanuari pääle on
määratud kubermangu partei konverents,
lühikatske kultuurliite nädal edasi, ja peetak-
se ära 1. ja 7. weebuaril wahel.

Sm. W. Kingisjewa nim. Gesti tööliste Haridusmajja.

22. jaanuaril s. a.

Sm. Lenini mälestusõhtu.

1) Sm. Palwadre kõne aine üle: „Wida parandas meie Lenin“.

2) Rewolutsiooniline lawastus: „1905 aasta ja Lenin“.

Alguks kell 8 õhtul. — Sisseminek kõikidele waba.

W. R. P. Leningradi kubfomi agitpropi
osafonna Gesti sektsioon.

Petrogradi-Wiiburi poole tööliste klubi.

Neliapäewal, 22. jaan. s. a.

Sm. Lenini mälestusõhtu.

1. Sm. Wallneri kõne — Wasta ilma Leninita.

2. Lenini nurga awamine.

3. Rewolutsiooniline lawastus.

Alguks kell 8 õhtul.

Dja wõtma kutsutakse laiemaid töörahma hulka.

W. R. P. Leningradi kubfomi agitpropi
osafonna Gesti sektsioon.

Uue tekstiilwabriku ehitamine.

Kemadel ajub tekstiiltrüsti uue wärwi-
mise wabriku ehitamiseks. Uus wabrik ehi-
takse „Krasnoje Snamja“ wabriku naab-
ruses ja saab wiimaks abiliseks. „Krasnoje
Snamja“ sulub enda wärwimise töökoja
ja laiendub sel moel trikoo kõngade walmis-
tust, mille järele nõudmine kaswanud.

Uus tehase mahutab mitte alla 1000 töö-
life. Ehitus läheb maksma üle 1½ mil-
joni rubla.

Teadaanded.

Nyhepäewal, 25. jaan. kell 2 p. on Hari-
dusmajja ühise kunstiringi nõukogu koos-
olek. Päämatarras on: 1) Jaanuarifun tege-
wuse aruanne. 2) Weebuarifun tööstawa.
3) Wimejugaused küsimused. Ilmuda tuleb
järgmisel seltsimeestel: Kure, Seljat, Saan,
Juurub, Kellberg, Tamberg, Salviaut, Karp,
Eljas, Kaafin, Laperion, Lagsdin, Tamjäärw,
Sõssojew, Miller, Teiter, Weste, Jiat, Roofe,
Juhanson, Palwadre, Noosberg, Wallner,
Noosberg, Säre, Keefen, Kudrjawtsewa,
Kuprianow.

Ü. R. R. instrktor.

Reedel, 23. jaanuaril kell 9 õhtul on Ha-
ridusmajja liitumise pidu korraldamise kom-
missiooni koosolek. Koosolekule kutsutakse sm:
Wets, Duht, Kellberg, Weste ja Kure.

Haridusmajja teatri harjutuste järjekord.

Reedel, 23. jaanuaril:

kell 8 „Loofhes“.

kell 8½ „Käed Hiinamaa küllest“.

kell 9 „Arimehed“.

Tähelepanus: „Loofhes“ ja „Käed Hiina-
maa küllest“ harjutustele paluts kõiki neid
seltsimehi ilmuda, kes esimesel ettelandel te-
gewad olid.

Wast. instrktor-organisator.

Wastutaw toimetaja: R. Trenseldt.

Wäljaandja: Gesti Kirjastuse ühijus

Õhtu wenda Gustaw Kütti. Kel-
leatä tema üle teateid
peats olema, palun neid edasi anda
kas „Edasi“ toimetusele eht Amee-
rikas ilmuma eestikeelse lehe „Uue
Ilma“ talitusele, aadress: c/o „Uus
Ilm“ — 1787 — 1-st ave, New-
York.

Wiimased teated minu wenna Gus-
taw Kütti üle on: 1916 a. aprillis
elas ta Tšernigowi kub. Bogari
(Morap) linnas ja töötas A. T. Ku-
thenbergi tubata wabrikus.
Ditiia B. Kütt.

Dr. Grünberg

Wostanije (end.
Snamensk.) uul.
nr. 2, 25. Oktob-
prosp. nurgal, telef. 562-37 — Wastu-
wõtte iga päew kella 9—12 h.m. a tella
4—8 õhtul; naisterahwastele eraldi.

Braegusaja arstimisabinoud.

Sifilis (914) (terawat ja
ja t.) ja tripper (krooniline).
Snguorgaanide igatülgne arstimine.

Grihaigemaja,

afemise, naiste-
sunnitamis-
lõike, hamba-
turgu, lõrwa, nina- ja juuguhaigusi.
(606—914).
Sifilis põiehaigused, tripper.
Wastuwõtte tunnid erialadel hom. k. 9
kuni õh. k. 9. 3. 3. 3. (end. Sadomajja)
uul. nr. 42, Sennoi nurgal. Tel. 163-31
ja 163-32.

Wee-elektrihagemaja

Snamenskaja uul. nr. 5, fnt. 3. Kõhu-
soolitute, jüdame, raswanemise, rheu-
matismi, kangeistus, hüsteeria, neura-
steenia, halwatus, seljakuiwus, jõue-
tus. Wastuwõtte kella 5—9 õhtul.
Telef. 212—31.

Kusnetski haigemaja

Kusnetski
uul. 7, te-
lef. 181—52. Wastuwõtte. Tõttides per-
professorite ja asstentide poolt tella
10 homm. kuni kella 10 õht. Alalised woo-
bid (naistehaigused ja sunnitamine). Ras-
tejalsete Huematel met. järelewas-
toniul. tamine ja
arsti Stifilis 606 tripper teraw ja
mine. 914 tripper kroonil.
Snguwoimetus mäs. ja elektrif., ham-
baarstint. ja kuniul.
hamb. Arstide kutsum. kodu.

Wil. welsker-ammaemand

S. R. Wittun - Kolpatowa uendas
wastuwõtmist: nõuanded ja abi ras-
tejalsetele, sunnitajatele, naistehaigu-
sed. Kella 10. homm. kuni kella 7 õht.
Troitskaja 11, fnt. 7. Sisseminek pa-
raaduksest.

Welsker-ammaemand mäs. ja elektri-
f., ham-
baarstint. ja kuniul.
hamb. Arstide kutsum. kodu.